

آیت‌الله‌العظمی‌سبحانی

آیت‌الله قریشی ذوالریاستین است

آیت‌الله‌العظمی جعفر سبحانی در پیامی به آئین نکوداشت ۸۰ سال مجاهدت علمی فرهنگی و اجتماعی آیت‌الله سید علی اکبر قرشی، از خدمات علمی و فرهنگی ایشان تجلیل نمودند. متن پیام معظم‌له به شرح ذیل است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

حضرت آیت‌الله جناب آقای سید علی‌اکبر قرشی از مفاخر حوزه و نویسندگان توانای دینی است.

در میان آثار ایشان کتاب قاموس قرآن می‌درخشد. ایشان در این کتاب، لغات قرآن را به‌صورت روشن تبیین فرمودند و خالی از تفسیر

آیت‌الله‌العظمی جعفر سبحانی در پیامی به آئین نکوداشت ۸۰ سال مجاهدت علمی فرهنگی و اجتماعی آیت‌الله سید علی اکبر قرشی، از خدمات علمی و فرهنگی ایشان تجلیل نمودند. متن پیام معظم‌له به شرح ذیل است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

حضرت آیت‌الله جناب آقای سید علی‌اکبر قرشی از مفاخر حوزه و نویسندگان توانای دینی است.

در میان آثار ایشان کتاب قاموس قرآن می‌درخشد. ایشان در این کتاب، لغات قرآن را به‌صورت روشن تبیین فرمودند و خالی از تفسیر

آیت‌الله سید علی‌اکبر قریشی نماد علم، مجاهدت و هویت تاریخی آذربایجان

آن‌ها جایگاه بزرگی دارند. در رتبه‌بندی‌های ما هم حوزه این استان جایگاه خوب و ارزشمندی دارد و به‌همین دلیل باید از همه عزیزان‌مان در حوزه‌های گوناگون، حوزه خواران و برادران و نهادهای علمی اینجا تشکر کرد. خدا را شکر، دیروز جناب آقای استاندار و رئیس محترم دانشگاه (امروز) می‌گفتند: رتبه‌های خوب دانشگاهی هم اینجا دارد. خب اینجا درست؛ اما آیت‌الله قریشی آن زمان از قم بیرون آمد؛ ولی در سطح عادی نماند؛ بلکه به یک دانشمند تبدیل شد. این یک کار بسیار بزرگ است که انسان در متن خدمت باشد؛ اما در مرز دانش هم حرکت کند. ایشان کسی است که خدمت را با علم و دانش درآمیخت. در علم هم در دامنه‌های پایین حرکت نکرد؛ بلکه به سمت قله‌ها حرکت کرد. کتاب‌های ایشان که مستحضرید و نام برده‌شده و آیت‌الله‌العظمی سبحانی هم اشاره کردند، نشان‌دهنده افتخاری بزرگ برای ایشان، شما و این جامعه است. هجرت، دانش‌اندوزی در مسیر قله‌ها و تولید آثار بزرگ، آن هم در خارج از کانون اصلی تولید علمی در حوزه‌های مرکزی، از ویژگی‌های ممتاز این چهره تابناک، عزیز و خدوم است.

تواضع، دلدادگی و عشق به مردم

در کنار تولید علمی

در کنار این خدمت اثرگذار، تواضع ستودنی، دلدادگی و عشق به مردم و همچنین علم‌اندوزی و دانش‌اندوزی همراه با تولید علمی، آن هم در مسیر قله‌های بلند، از ویژگی‌های ایشان است. تا جایی که آثار ایشان در بسیاری از کارهای علمی

هجرت برای خدمت؛ ارزشی متعالی در دین اسلام

هجرت برای خدمت، یک ارزش متعالی است که در دین ما جایگاه بزرگی دارد. آیت‌الله قریشی مهاجر الی‌الله است. ایشان کسی است که اسیر هواهای ماندن در اینجا و آنجا نشد و برای خدمت به این استان عزیز و شریف و مردم بزرگوار اینجا، کوله‌بار هجرت بست و در این شهر و دیار عزیز استقرار یافت. هجرت، مقوله‌ای متعالی در منطق و گفتمان اسلام است. عالمان بزرگ ما با دل‌کندن از اینجا و آنجا و دیار مألوف، ره سپردن به سمت خدمت را برگزیدند و مهاجرت کردند. مهاجرت یک فصل درخشان در تاریخ اسلام و بشریت است و از ویژگی‌های این عالم بزرگی است که امروز ما به احترام او اینجا گردآمده‌ایم.

حرکت در مدار علم

فراتر از کانون‌های اصلی علمی

حرکت در مدار علم، برون از کانون‌های اصلی علم، امتیازی بزرگ است که ما حوزویان و دانشگاهیان باید به آن توجه کنیم. طبیعتاً کانون‌های قله علم در نقاطی متمرکز هستند. وقتی افراد از آن کانون‌ها فاصله می‌گیرند، از آن فضای علمی و تولید علمی دور می‌افتند؛ اما مردان اندکی هستند که می‌توانند برون از آن کانون‌های اصلی، پرچم‌دار علم شوند. آیت‌الله قریشی از این دسته افراد است. ایشان در قم نماند، در نجف نماند؛ بلکه به شهری آمد که در آن روزگار، حوزه قوی‌ای هم نداشت. امروز به‌فضل الهی، نهادهای گوناگون حوزوی در این استان وجود دارند و همه

ادامه از صفحه قبل

گوشه‌هایی از یک‌صدسال حوزه قم نشان داده شد و شما ببخواهید اگر هزارسال را ورق بزنید و مطالعه کنید، غوغای علمی و دریا‌های موج علم و دانش را می‌بینید.

۴. ایران و بازگشت به جایگاه رفیع علمی و اندیشه‌ای

دیشب در جمع علمای مسیحی و عزیزان اهل سنت و علمای شیعه عرض کردم که من در سفرهای گوناگون در دانشگاه‌های بزرگ دنیا، وقتی که اندیشه ملاصدرا را مطرح می‌کردم، حس می‌کردم که ملاصدرای ۴۰۰ سال قبل ما و شما برای دنیای امروز سخن دارد. ایران این است. ایران یک ذخیره بی‌پایان علم و دانش و خرد و اندیشه است. ایران در معماری علم و دانش جهان نقش بزرگی داشت. امروز باید به آن نقطه برگردیم و این از تأکیدات مهم رهبری معظم انقلاب است. دانشگاه‌های ما و حوزه‌های ما باید در مرزهای علم و دانش حرکت کنند. باید ما در همه قلمروهای علمی و دانشی در جهان حرف برای زدن داشته باشیم.

جوان عزیز، شما می‌توانید. ما امروز هم رتبه ۱۶ و ۱۷ تولید علمی دنیا را داریم. در وانفکسای تحریم و دشمنی‌های بی‌حدوحصر دنیا، این‌گونه جامعه ما در مسیر علم و پیشرفته است. این افتخار باید بماند. حوزه سرآمد علم و دانش بوده است. امروز هم حوزه و دانشگاه ما باید پرچم‌دار علم و دانش در جهان اسلام و در جهان بشریت باشد و این شدنی است.

۵. اخلاق و معنویت

ویژگی متمایز حوزه و مراکز علمی

ویژگی حوزه و مراکز علمی ما اخلاق و معنویت است. مشکل بزرگ جهان معاصر و از آسیب‌های تمدن جدید آن است که غرق در تئوری‌های علمی و نظریات علمی و فناوری‌هاست و چشم او بر عالم غیب و عالم قدس و جهان درون رو به بسته‌شدن است. این، آن مصیبت بزرگ برای بشریت است. این می‌شود ﴿فَرَحُوا بِمَا عَنَدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ﴾ (غافر ۸۳) که در قرآن کریم آمده است. اگر ما غرق در علم طبیعی و فناوری‌های مادی شدیم و چشم را بر درخشش انوار عالم غیب فروبستیم، دچار انحطاط خواهیم شد. علمی که از عالم غیب و قدس فاصله بگیرد، خسارت برای بشریت است؛ حتی علم حوزه اگر منهای این اخلاق و عرفان شود، خسارتی خواهد شد: ﴿وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا﴾ (اسراء ۸۲). این ویژگی حوزه بوده است. حوزه، در ذات خود معرفت و عرفان و اخلاق و نور الهی را دریافت می‌کرده و از آن به جامعه ترازش می‌کرده است. این ویژگی سوم حوزه است و این باید بماند. دانشگاه ما هم باید چنین الگویی داشته باشد. دانشگاه اسلامی اولاً دانشگاهی است که علم را در نقشه معرفت الهی قرار می‌دهد. انقلاب اسلامی احیاکننده این نگاه متعالی به علم و دانش و اندیشه است.

۶. ویژگی‌های

مردمی‌بودن و کنشگری سیاسی حوزه

ویژگی دیگر مراکز علمی ما، مردمی‌بودن است. ما منهای مردم صفر هستیم. آنگاه پیام آسمان را می‌توانیم در جهان منتشر کنیم که مردمی، کنار مردم و در خدمت مردم باشیم. ویژگی دیگر حوزه‌های علمیه ویژگی کنشگری سیاسی حوزه‌های علمیه در طول تاریخ است که باید محفوظ بماند.

• نکاتی پیرامون شخصیت آیت‌الله قریشی

در پایان سخنانم، از میان نکات فراوانی که درباره آیت‌الله قریشی گفته شده است، چند نکته را خطاب به طلاب و دانشجویان عزیز عرض می‌کنم:

• ویژه استان‌ها / ۱۱

نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان غربی

باید فرهنگ علمای دین به نسل بعدی منتقل شود

حجت الاسلام والمسلمین سیدمهدی قریشی، امام جمعه این شهر و نماینده ولی فقیه در آذربایجان غربی، در مراسم نکوداشت ۸۰ سال مجاهدت علمی، فرهنگی و اجتماعی آیت‌الله سیدعلی‌اکبر قریشی که در تالار وحدت ارومیه برگزار شد، با اشاره به روایتی از ارزش ولای علم و جایگاه علما، گفت: «در روز قیامت، خداوند مردم را در صحرایی گرد می‌آورد و ترازوهایی برای سنجش اعمال برپا می‌شود. در این سنجش، مرکب قلم علما از خون شهدا برتر است، چراکه آنان با دانش خویش، جامعه را هدایت و راه شهادت را برای دیگران هموار می‌کنند.» وی در ادامه با تجلیل از خدمات آیت‌الله قریشی، ویژگی‌های برجسته این عالم مجاهد را برشمرد و افزود: ایشان در صله‌رحم بی‌نظیرند و پیوسته به دیدار بستگان می‌روند. همچنین بر نماز جماعت و حضور مستمر در آن تأکید ویژه دارند و همواره خانواده خود را به خواندن نماز شب و تلاوت قرآن توصیه می‌کنند.

امام جمعه ارومیه در بخش دیگری از سخنانش، با قدردانی از نقش علمای بزرگ کشور، همچون امام خمینی رحمه‌الله، مقام معظم رهبری، شهید مطهری رحمه‌الله و آیت‌الله بنایی، خاطرنشان کرد: علمای راستین با روشننگری‌های خود، جامعه را از گمراهی نجات داده و مسیر حق را آشکار می‌سازند. این جایگاه، مسئولیت‌پذیری و الگو بودن آنان را دوچندان می‌کند.

در پایان این مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین قریشی از حضور گسترده علما، عموم مردم شامل برادران و خواهران شیعه و سنی، جامعه مسیحی و مسئولان استانی از جمله استاندار آذربایجان غربی تقدیر کرد و گفت: «این اتحاد و همدلی، نشانه عظمت مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و ظرفیت بالای ایران اسلامی برای همزیستی مسالمت‌آمیز است.

استاندار آذربایجان غربی

تجلیل از مقام علمی علمادر جامعه باید به فرهنگ تبدیل شود

علمای بزرگ، پرچم‌داران علوم اهل‌بیت علیهم‌السلام هستند و در راه صیانت از دستاوردهای پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ترویج معارف دینی، از جان و مال خود دریغ نمی‌کنند.

رضا رحمانی در آیین نکوداشت ۸۰ سال مجاهدت علمی، فرهنگی و اجتماعی آیت‌الله سیدعلی‌اکبر قریشی که در تالار وحدت ارومیه برگزار شد، با بیان اینکه نفس برگزاری چنین آیین‌هایی بسیار ارزشمند است و می‌تواند الگویی برای فرهنگ‌سازی در جامعه باشد، اظهار کرد: تجلیل از فرهنگ و هنر، بدون توجه به جایگاه علما و اندیشمندان دینی، ناقص خواهد بود.

وی همچنین با اشاره به شناخت بیش از ۴۰ ساله از شخصیت برجسته آیت‌الله قریشی و آثار برجسته ایشان در دوران جوانی خود، خاطرنشان کرد: آثار علمی آیت‌الله قریشی تنها محدود به کتاب‌های تألیفی نبوده و شاگردان فرهیخته‌ای که ایشان تربیت کرده‌اند، از دستاوردهای ماندگار این عالم بزرگ محسوب می‌شوند و از این افراد برجسته می‌توان شخصیت ولای‌ فرزند ایشان حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمهدی قریشی نماینده ولی‌فقیه در استان و امام جمعه ارومیه را نام برد.

استاندار آذربایجان غربی به نقش علما و روحانیون در پاسداری از آموزه‌های دینی نیز اشاره کرده و افزود: علمای بزرگ، پرچم‌داران علوم اهل‌بیت علیهم‌السلام هستند و در راه صیانت از دستاوردهای پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ترویج معارف دینی، از جان و مال خود دریغ نمی‌کنند.

رحمانی همچنین اضافه کرد: آیت‌الله قریشی از جمله علمایی است که با نقل علوم اسلامی و معارف فقهی، در مسیر ترویج حلال و حرام الهی کوشیده و در راه پاسداری از قرآن همانند پروانه‌ای عاشق، جان‌فشانی کرده است.

وی در پایان با اشاره به اینکه آیت‌الله قریشی همواره در کنار مردم و برای مردم بوده است، افزود: شخصیت ایشان برای مردم ارومیه، با سادگی، صمیمیت و اخلاص شناخته می‌شود و بی‌تردید، این فقیه بزرگ از جمله عالمان برجسته‌ای است که با تلاش، تدبیر و اخلاص، آثاری ارزشمند همچون «تفسیر احسن‌الحديث» و «قاموس قرآن» را به یادگار گذاشته‌اند که سال‌هاست تشنگان معارف الهی را سیراب می‌کند.

در حوزه و دانشگاه مورد توجه است. اینها برگ‌های درخشان از یک کتاب قطوری است که ایشان آن را به نگارش درآورده است.

• **خطاب به دانشجویان و طلاب عزیز**

دانشجو و طلبه عزیز، این الگوی تلاش و کار علمی همراه بااخلاق و ادب و خدمتگزاری به جامعه است. این را باید الگو گرفت. در کنار اینها، سیاست‌ورزی درست، مجاهدت در راه خدا و مبارزه در برابر دشمنان ملت و انقلاب اسلامی نیز، از ویژگی‌های ایشان و دیگر بزرگان این استان است. از دوران مبارزات ایشان، مرحوم حاج‌آقای حسنی رحمه‌الله و بزرگان دیگر در این استان، افتخار سیاست‌ورزی و جهاد در راه خدا را کسب کرده‌اند. این پنج شش نکته کلیدی و همچنین ظرفیت بالای تعامل با اقوام گوناگون، ادیان گوناگون و مذاهب اسلامی، به‌ویژه تعامل میان شیعه و سنی، ظرفیتی می‌خواهد و هرکسی این ظرفیت را ندارد. دیشب عرض کردم، هر صاحب دین و مذهبی، کار دینی خودش را انجام می‌دهد. ما هم به‌عنوان عالمان شیعه، طبعاً برای بسط و گسترش اندیشه متعالی اسلام و معارف نورانی اهل‌بیت علیهم‌السلام تلاش می‌کنیم؛ اما از آن هویت بگانه اسلامی و زنجیره بگانه‌شدن برای خدمت به کشور اسلام و مستضعفان عالم نباید بازماند.

ایشان از همین دسته است.

• **احترام به همه مذاهب**

• **و ضرورت وحدت اسلامی**

برادر عزیزمان الآن اینجا می‌گفت که در کتابخانه ایشان، آثار فراوانی از علمای اهل سنت است. من عرض می‌کنم: شما اگر قم ببایید، همه کتابخانه‌های ما، همه‌جا آثار شیعه و سنی در کنار هم است. ما اگر بحث هم می‌کنیم، باید باادب و رعایت همه آداب بحث باشد. ما امروز در برابر دشمنانی قرار داریم که هویت تمدنی اسلام را هدف گرفته‌اند؛ غارتگران بین‌المللی که ذخایر منطقه را به باد می‌دهند و در همین ایام اخیر دیدیم که چگونه این غارتگران به جان عالم اسلام افتادند و با شعارهای ظاهری، منابع عالم اسلام را غارت کردند. از آن طرف هم غزه و لبنان و منطقه را می‌بینیم. ما در برابر حیوانات درنده‌ای قرار داریم که عزت ما، عظمت ما، شکوه ما و بزرگی ما را نمی‌پسندند. در این مسیر، هم‌زیستی انسانی الهی ایمانی و وحدت اسلامی یک اصل مهم است که انقلاب اسلامی آن را به ما یاد داد. انمه هدی علیهم‌السلام به ما یاد دادند. باید آن را دنبال بکنیم. این اصل در منش علمای این دیار متجلی بوده است.

• **ضرورت عقلانیت و خردورزی**

در حوزه و دانشگاه

نکته دیگر، عقل‌ورزی و خردورزی و اندیشه است. من دیشب هم عرض کردم، رویکرد عقلانی، فلسفی، عمیق و دقیق، نیاز امروز ما در حوزه‌ها و دانشگاه‌هاست. این رویکرد توسط ایشان و بزرگان دیگر از این قبیله احیا شده است. این هفت هشت نکته واقعاً نکات برجسته‌ای است که در شخصیت ایشان وجود دارد. من در پایان مجدداً از علمای اعلام، طلاب، فضلا، برادران، خواهران، مسئولان بزرگوار دستگاه‌های نظامی، نیروهای مسلح، انتظامی، امنیتی، دستگاه‌های تبلیعی فرهنگی، حوزوی و همه بزرگوارانی که در محضرشان هستیم، مهمانان ارجمندی که از شهرها و استان‌های دیگر تشریف آوردند، از محضر همه آن عزى زان، نماینده معزز ولی‌فقیه، استاندار محترم، آیت‌الله بنایی و دیگر شخصیت‌های بزرگوار صمیمانه تقدیر و تشکر می‌کنم و برای همه شما آرزوی عزت و سلامت دارم.

ویرایش و تنظیم: حمید کرمی